

УДК 372.881.111.1

М. І. АЛЕКСЄЄВА

канд. пед.наук, доцент каф.іноз.мов та перекладу
ХНСУ ім. С.Кузнеця, м. Харків

ВИВЧЕННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЛАКУН НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

При зіставленні лексики декількох мов можна виявити прогалини. Ці прогалини називаються лексичними лакунами і з'являються в результаті відсутності еквівалента у вигляді слова слову іншої мови. Діалог культур часто виявляється утрудненим в силу наявності прогалин у комунікації, викликаних великою кількістю соціокультурних лакун, що мають різний характер, причини виникнення та вимагають різних способів їх заповнення. Соціокультурні лакуни з'являються в процесі міжкультурного і міжмовного спілкування, де значима національно-культурна специфіка слова.

Ключові слова: соціокультурні лакуни, переклад, культура.

Іноземна мова – це реальний засіб спілкування між людьми різних країн, засіб пізнання світу та популяризації своєї культури. Використання іноземних мов з метою комунікації вимагає певного рівня мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетенції, у зв'язку з чим виникає необхідність навчання іноземних мов у нерозривній єдності з вивченням специфіки суспільного і культурного життя як своєї країни, так і країни чи країн мов, що вивчаються. Відбувається зміщення акцентів у викладанні іноземних мов з розвитку виключно комунікативних умінь на формування готовності до ведення діалогу культур. Цей діалог нерідко виявляється ускладненим через наявність прогалин у комунікації, викликаних великою кількістю соціокультурних лакун, які мають різний характер, причини виникнення та вимагають різних способів їх заповнення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій довів нам, що у лінгвістиці не існує єдиного загальноприйнятого визначення поняття «лакуна». Розбіжності у мовах і культурах описуються авторами в різних термінах. Стосовно зіставлення лексичного складу мов Л.С. Бархударов, Е.М. Верещагін, В.Г. Костомаров використовували термін «безеквівалентна лексика» [2, 4]. Існування текстових «темних місць» погано сприймаються носіями тієї чи іншої мови, відзначає Р.А. Будагов [3]. Г.Д. Гачев, говорячи про національно специфічні елементи, що перешкоджають спілкуванню двох культур, характеризує їх як «задирки», які «задираються» в процесі міжкультурної комунікації [5]. На наявність лакун у французькій мові в порівнянні з російською вказує Ю.С. Степанов: «Порівняльний опис норм двох мов розкриває існуючі в кожній мові словникові прогалини, «білі плями» на семантичній карті мови, непомітні зсередини, наприклад, людині, яка володіє тільки однією мовою» [9]. На його думку, і всі випадки безеквівалентної лексики також можна розглядати як лакуни. Ідеї Ю.С. Степанова розвиває В.Л. Муравйов. Не вживаючи цього терміна, говорить про лакуни В. Дорошевский.

У вітчизняній лінгвістичній науці була вироблена теорія лакун, значний внесок у розвиток якої в рамках етнопсихолінгвістики зробили вчені Н.В. Уфимцева, Ю.А. Сорокін, І.Ю. Марковина, Г.А. Антипов і інші.

«Відмінності (на будь-якому рівні) між лінгвокультурними спільнотами, мабуть, можна розглядати як лакуни, ... що свідчать про надмірність або недостатність досвіду однієї лінгвокультурної спільноти щодо іншої» [1]. Такі лакуни можуть виникати і постійно виникають навіть у тому випадку, коли комуніканти належать до однієї культури: досить яскраво вони виявляються в тому випадку, коли текст і реципієнт належать різним історичним епохам чи соціальним групам. Особливо велика кількість лакун зустрічається у

випадку, якщо комуніканти відносяться до різних лінгвокультурних спільнот і реципієнт слабо знайомий з реаліями, добре відомими носію тієї культури, якій належить текст або яесь висловлювання. У даному випадку мова йде про соціокультурні лакуни. Г.А. Антипов, О.А. Донських, І.Ю. Марковіна, Ю.А. Сорокін – автори дослідження «Текст як явище культури» [1] – пропонують наступну класифікацію соціокультурних лакун:

- суб'єктивні лакуни, що відображають національно-культурні особливості комунікантив, які належать до різних лінгвокультурних спільнот;
- діяльнісно-комунікативні лакуни, що відображають національно-культурну специфіку різних видів діяльності в їх комунікативному аспекті;
- текстові лакуни, що виникають в наслідок специфіки тексту як інструмента спілкування (специфіку тексту можуть становити зміст, форма відтворення або сприйняття матеріалу, орієнтація на певного реципієнта, поетика автора тощо);
- лакуни культурного простору (ландшафту), якщо розглядати процес спілкування в широкому сенсі, або лакуни культурного інтер'єру, якщо розглядати той чи інший конкретний комунікативний акт.

Суб'єктивні або національно-психологічні лакуни виникають у наслідок розбіжності національно-психологічних типів учасників комунікації. У результаті міжкультурного спілкування складаються певні стереотипи щодо відношення культур одна до одної, зокрема такі, що фіксують найбільш характерну для тієї чи іншої нації рису, слабше виражену в інших народів. Так, наприклад, пунктуальність можна розглядати як відносно характерологічну лакуну для іспанців і латиноамериканців у порівнянні з носіями німецької та голландської культур.

Сюди ж слід віднести і випадки розбіжності у ставленні до колірної символіки у різних народів: в Екваторіальній Африці і в багатьох індоєвропейських народів неоднозначно сприймають біле і чорне.

Національно-психологічними лакунами можна вважати розбіжності також і в інших видів культурної символіки, характерних для різних етносів: для японців листя папороті – знак-побажання удачі в наступному році, а в російському узусі папороть асоціюється зі смертю, кладовищем.

До цифрової символіки можна віднести і традицію російської культури дарувати живим непарну кількість квіток в букеті, а на кладовищі, на похорон приносити парну кількість квіток, що викликає подив, наприклад, у американців, для яких не властиво таке тлумачення кількості квіток в букеті.

Діяльнісно-комунікативні лакуни відображають специфіку різних видів діяльності, характерних для того чи іншого етносу. До поняття «поведінка» належить: кінесика (міміка, жести), характерна для даної культури: побутова або повсякденна поведінка, обумовлена традиціями, звичаями, укладом і ритмом життя, прийнятими в даній культурі, а також етикет спілкування, фрагментом якого є кінесика (кінесичні лакуни), і повсякденна поведінка (рутинні лакуни).

Кінесичні лакуни сигналізують про специфіку жестового та мімічного кодів різних культур. Наприклад, конфронтативні або протилежні по-своєму російські та болгарські жести, що позначають згоду і незгоду («так» і «ні»).

Особливу групу поведінкових лакун становлять побутові або рутинні лакуни, які вказують на традиційний уклад життя, звички, особливості побуту – на те, що називають повсякденною поведінкою носіїв деяких культур. У англійців, наприклад, прийнято пити чай о п'ятій годині вечора, а у інших європейських народів такого звичаю немає. В Іспанії і країнах Латинської Америки існує таке явище, як «siesta» (полуденний сон), коли вдень після обіду на якийсь час припиняють роботу офіси, банки, магазини, ресторани та інші заклади.

Існування різних видів поведінкових лакун і, як наслідок цього, неприйняття або несхвалення чужих норм поведінки може створити труднощі у спілкуванні. В результаті чого, між комунікантами може виникнути нерозуміння, наприклад, при невірній, часто протилежній інтерпретації жестів у чужій культурі. Крім того, в кожного зі співрозмовників

може скластися несприятливе враження про іншого: в японській культурі вважається неприпустимим сидіти, схрестивши ноги або витягнувши їх; для англійців ця поза – поведінкова норма.

Текстові лакуни виникають за наявності особливої специфіки тексту як інструмента спілкування. Так, наприклад, белетристичні лакуни виникають в текстах художніх творів як комунікативна дистанція між автором і читачем (розбіжність у сферах спілкування автора й читача), так і при часовій дистанції між ними (якщо автор і читач не є сучасниками).

Лакуни культурного простору вказують на розбіжності в оцінках культурного простору та інтер'єру представників тих чи інших лінгвокультурних спільностей. Під культурним простором розуміється безмежність оточення, в якому існують носії будь-якої культури. До складу культурного простору входять наступні елементи:

– навколишній світ, який пріоритет віддають йому представники тієї чи іншої лінгвокультурної спільності:

– уклад життя, побут представників цієї спільності.

– запас знань, культурний фонд, яким володіє типовий представник цієї спільності.

Культурний інтер'єр має просторові межі, задані приналежністю комунікантів до тих чи інших локальних культур, тематикою та характером комунікантів, часовою дистанцією між комунікантами і т.п. Культурний інтер'єр – це ніщо інше як ситуація, в якій відбувається конкретний комунікативний акт.

Етнографічні лакуни вказують на своєрідність побутового укладу в різних культурах і служать характеристикою предметів домашньої обстановки, уявлення про які іншокультурний реципієнт не в змозі скласти за описом, поданим автором у творі. Так, в ремарці до третьої дії п'єси Б. Шоу «Пігмаліон» лакунізованими для російського читача виявляються вказівки на «морісовські шпалери», «чіппендейлівське крісло», «єлизаветинське крісло з грубою різьбою Ініго Джонса». Російський читач не може не тільки уявити собі, як виглядають ці речі, а й усвідомити другий план даного автором опису: про що свідчать морісовські шпалери і чіппендейлівське крісло – про незалежність власників будинку або про прагнення наслідувати моду, який рівень матеріального добробуту таке умеблювання передбачає і т.п.

Лакуни культурного фонду вказують на розбіжності у фонових знаннях, яким володіють представники різних лінгвокультурних спільностей. Ю.В. Скугарева [8] до фонових знань відносить «загальнокультурну обізнаність (відомості про образотворче мистецтво, театр, музику і т.д.), знання про суспільство (про соціальний устрій, політичний та економічний устрій), а також цілий пласт знань, які можна було б умовно назвати практичними знаннями повсякденного характеру. Ці практичні, прикладні знання містять широкий спектр відомостей про традиції в суспільстві в самому широкому сенсі (від давніх національних звичаїв, свят і ритуалів, національної кухні до традицій повсякденних)».

У тій же роботі автор пише про те, що немовні труднощі можна підрозділити на дві групи в залежності від причини їх виникнення. До першої відносяться труднощі розуміння, викликані тим, що існують певні освітні лакуни. Яскравим прикладом може служити повна відсутність релігійної освіти впродовж всього радянського періоду історії нашої країни, що може призвести, зокрема, до нерозуміння вертикального контексту літературно-художнього твору (коли не тільки не сприймаються адекватно біблійні алюзії, а й навіть їх наявність залишається непоміченою). Другий аспект пов'язаний з особистим досвідом життя в країні. Цей досвід визначає знання традицій в широкому сенсі (як проходить служба в церкві, як відзначаються свята, як прийнято поздоровляти з днем народження і т.д.), а також велика кількість, на перший погляд, не особливо важливої інформації: що і як прийнято їсти на сніданок, у скільки починається робочий день, як проводять вільний час і як одягаються в тих чи інших урочистих випадках і т.д.). Все це є частиною традиції і, як наслідок, становить невід'ємну частину фонового знання.

Подібна інформація набувається і накопичується несвідомо і ненавмисно, не в процесі освіти, а з особистого досвіду життя у певному соціокультурному середовищі. І, навпаки,

якщо такий досвід відсутній, людина не має достатніх фонових знань для адекватного розуміння тексту. У цьому випадку лакуни є знання безлічі повсякденно-побутових аспектів, традицій або умовностей, прийнятих у суспільстві.

До лакун культурного фонду належать також і географічні назви, «прозорі» для представників однієї лінгвокультурної спільності, але лакунізування для представників іншої, бо ці назви, як правило, включені в певний соціальний контекст, що має значення для представників однієї лінгвокультурної спільності і незначний для іншої.

На думку І.В. Гюббенет [6], використання географічної назви в творах англійської літератури, наприклад, міста чи району Лондона, в якому живе персонаж, дає важливу інформацію про його соціальне походження і суспільне становище, але ці назви для росіян є малозначущими: «Ви маєте право жити, де вам заманеться, наприклад, на Парк-лейн», «... на званому обіді в Челсі зазвичай розмовляють інакше». Для адекватного розуміння цих висловлювань необхідно знати хоча б те, що Парк-лейн і Челсі розташовані в лондонському Вест-Енді і відомі своїми фешенебельними особняками і готелями. Незвично і незрозуміло для російського читача також традиційне в англійській літературі метонімічне вживання назв вулиць: «З Тоттенхем-Корт-Роуд покінчено назавжди. Саме тепер, коли я покинула Вімпол-стріт». Топонім Тоттенхем-Корт-Роуд – це вулиця в центрі Лондона, де героїня продавала квіти, що вказує на її минуле, і зокрема на професію; топонім Вімпол-стріт – вулиця, на якій жила героїня, вказує на те, що змінився її соціальний статус.

Г.А. Антипов, О.А. Донських, І.Ю. Марковіна, Ю.А. Сорокін виділяють два способи елімінування соціокультурних лакун: заповнення та компенсація.

Заповнення лакуни – це процес розкриття сенсу деякого поняття (слова), що належить чужій для реципієнта культурі. Заповнення (і мовне, і що відноситься до сфери культури в цілому) може бути різної глибини, що залежить від характеру лакуни, від типу тексту, в якому лакуна існує, а також від особливостей реципієнта, якому адресований текст. Одним з найпоширеніших способів заповнення лакун в публіцистичному тексті (газетні, журнальні статті, нариси), мета якого – продемонструвати фрагмент незнайомої йому культури, на думку зазначених вище вчених, є переклад зберігаємого в тексті національно-специфічного елемента: «Цей клаптик суші ... зветься Нусі-Бе, що в перекладі з малагасійської означає «великий острів» [7]. Збереження в тексті національно-специфічного елемента іншої культури і подальший переклад його, включений до тексту, дозволяють вирішити два завдання:

- створення деякого колориту незнайомій культурі (іншомовне слово або словосполучення переноситься у мову реципієнта в оригінальному звучанні і, по суті, транслітерується);

- забезпечення більш глибокого розуміння змісту тексту шляхом розкриття значення специфічного елемента чужої культури за допомогою перекладу.

Інший спосіб заповнення лакун, який пропонують автори роботи «Текст як явище культури» [1], – це включення в текст більш-менш докладних коментарів до елементів чужої культури. Заповнення при цьому може бути різної глибини, що обумовлюється, з одного боку, завданнями, що стоять перед автором, а з іншого – розмірами культурологічної дистанції між культурою, що описується, та культурою реципієнта. Коментар може носити навчальний характер, до завдань якого входить не тільки полегшення сприйняття тексту, а й розвиток навичок читання, збагачення лексики, підвищення рівня мовної ерудиції. Ю.В. Скугарева [8] виділяє два основних способи коментування:

- енциклопедичний (коли повідомляються конкретні, точні відомості, запозичені з довідкових джерел);

- дослідний; коментар, складений таким чином, повинен мати лінгвокраїнознавчий характер (тобто розкривати національні особливості сприйняття позамовних фактів).

Про ефективність енциклопедичного і соціокультурного коментарів можна судити з того, як відбувається заповнення соціокультурних лакун. Енциклопедичний коментар лише надає відомості з певної теми, при цьому не відбувається підбір саме тієї інформації, яка в

даному контексті необхідна. В результаті читач отримує якісь знання, але соціокультурна лакуна залишається. Для її заповнення потрібна інформація, відібрана, виходячи з контексту. Іншого роду відомості можуть додати знань, але не заповнити лакуну, що виникла. У цьому випадку коментар не виконує свого прямого призначення – забезпечення подолання труднощів сприйняття. Орієнтований на контекст соціокультурний коментар, на думку Ю.В. Скугаревої, може практично не містити відомостей енциклопедичного характеру, зате, повідомляючи потрібну інформацію, він заповнює прогалину у фонових знаннях читача, тобто компенсує лакуну.

У вітчизняній практиці навчання іноземних мов виділяється ще один спосіб заповнення лакун за допомогою приміток у кінці книги, які вибірково пояснюють важкі для розуміння національно-специфічні елементи тексту, але ці елементи не маркуються в авторському тексті, очевидно для того, щоб не «зашумлювати» поле змістовного сприйняття того чи іншого художнього комуніканта. У таких випадках може виникати ілюзія розуміння, і якщо читач не скористається коментарем, лакуна в тексті збережеться, а можливо, і буде заповнена неадекватно.

Інший спосіб елімінування соціокультурних лакун – компенсація. Суть компенсації полягає в наступному: зняти національно-специфічний (культурологічний) бар'єр. Для цього в текст в тій чи іншій формі вводиться специфічний елемент культури реципієнтів, тотожний або квазітотожний елементу вихідної культури. Процес компенсації лакун призводить до деформації національної специфіки оригіналу, бо в тексті з'являються нові елементи, що належать культурі реципієнта. Одним з простих видів компенсації лакун у тексті, що представляє мовою реципієнта певну частину чужої культури (автор тексту і реципієнт – представники однієї і тієї ж культури), служить використання автором тексту реалії, що допомагає зрозуміти чужу реалію або ситуацію: «У нього (дерева) густа розлога крона, довгасте листя, як у нашої черемхи, тільки в кілька разів більші» [7]. Опорним елементом компенсації може служити і літературна цитата або посилання на добре знайоме читачеві твір вітчизняної літератури, допомагають точніше зрозуміти характер феномена чужої культури і викликати потрібне до нього ставлення. Компенсація відбувається і в тих випадках, коли зберегти лакуну неможливо (необхідно зробити текст максимально зрозумілим), а заповнити її з тих чи інших причин неможливо.

Згідно лінгводидактичної теорії, висунутої вченими Є.М. Верещагіним і В.Г. Костомаровим у спільній праці [4], без знання реалій країни, мова якої досліджується, повноцінна комунікація неможлива. Викладання мови має здійснюватися одночасно з вивченням культури та менталітету носіїв мови. На основі цієї ідеї, Е.М. Верещагін і В. Г. Костомаров запропонували такі критерії відбору навчального матеріалу:

- Орієнтація на сучасне життя країни;
- Спрямованість навчального матеріалу на типові явища культури;
- Доповнюваність, тобто співвіднесеність з кореспондуючим елементом своєї країни;
- Тематична співвіднесеність;
- Актуальність історизму, згідно з яким відбираються ті історичні відомості, які відомі носіям мови;
- Облігаторність, що визначає відбір інформаційного мінімуму про твори літератури, історії, живопису і т.д., необхідного кожній культурній людині;
- Репрезентативність, згідно з якою допустимо звернення до яскравих, представницьких, але не типових фактів, навіть якщо ті не є поширеними;
- Виховна (естетична та ін.) цінність;
- Врахування віку учнів та їх інтересів, часу на вивчення іноземної мови.

Беручи до уваги дані критерії відбору навчального матеріалу, можна говорити про те, що для тих, хто вивчає іноземну мову недостатньо і не настільки важливо володіти енциклопедичними знаннями з фізичної та економічної географії, наприклад, США, скільки необхідно зрозуміти, як географія обумовлює історичний, політичний та економічний

розвиток різних штатів, і вона впливає на життя людей. Отже, географію країни досліджуваної мови слід викладати і вивчати не як окремі факти, а як дисципліну, що вимагає не просто механічного запам'ятовування, а вміння масштабно мислити, проводити паралелі і логічно вибудовувати свої висновки.

Найбільш прийнятним представляється ознайомити студентів з географією США, виділяючи такі групи штатів і звертаючи особливу увагу студентів на географічні назви:

- Нова Англія (Мен, Нью-Гемпшир, Вермонт, Массачусетс, Род-Айленд, Коннектикут);
- Середнеатлантичеське штати США (Ніо-порка, Нью-Джерсі, Пенсільванія, Делавер, Меріленд, Західна Віргінія);
- Південні штати (Кентуккі, Вірджинія, Північна Кароліна, Південна Кароліна, Теннессі, Арканзас, Луїзіана, Міссісіпі, Алабама, Джорджія, Флорида);
- Середній Захід (Міннесота, Вісконсін, Мічиган, Огайо, Індіана, Іллінойс, Міссурі, Айова, Канзас, Небраска, Південна Дакота, Північна Дакота);
- Південний захід (Оклахома, Техас, Нью-Мексико, Аризона, Невада);
- Регіон Скелястих гір (Монтана, Айдахо, Вайомінг, Юта, Колорадо);
- Група штатів на Тихоокеанському узбережжі США (Вашингтон, Орегон, Аляска);
- Каліфорнія і Гаваї.

Географічні назви здавна і з різних причин привертають увагу істориків, етнографів, літературознавців і багатьох інших дослідників. Як особливий пласт лексики, як категорія лінгвістична, вони досліджуються лінгвістикою. Спеціальний розділ мовознавства – ономастика – вивчає власні імена, в тому числі топоніми. Історією їх виникнення і аналізом початкового значення займається одна з галузей лінгвістики – топоніміка. Лексичний топонімічний шар мови відрізняють високий образний і країнознавчий потенціал, яскраво виражена національно-культурна семантика, оскільки топоніми, з одного боку, позначають конкретні географічні об'єкти, а з іншого – тісно пов'язані з історією та культурою того чи іншого народу, причому назва часто обумовлена сутністю географічного об'єкту. Це призводить до того, що географічні назви, «прозорі» для представників однієї лінгвокультурної спільності, виявляються лакунізованими для представників іншої, бо ці назви, як правило, включені в певний соціальний контекст, що є значущим для представників однієї лінгвокультурної спільності і незначним для іншої.

Для англійської топонімії характерна розвинена система топонімічних прізвиськ, образних найменувань. Замість офіційних форм деяких назв топонімів, таких як назви держав, штатів, провінцій та інших одиниць територіально-адміністративного поділу англійських країн, в усній та письмовій мові часто вживаються образні топонімічні форми і прізвиська, які несуть в собі цінну інформацію про політичний устрій, економічний розвиток, рівень освіти і життя людей в цілому.

Висновки. Отже, лакуни, що відображають специфіку тієї чи іншої лінгвокультурної спільності, є, як правило, перешкодою для порозуміння носіїв різних культур. Однак практика міжкультурного спілкування свідчить про існування різноманітних способів подолання бар'єрів, що створюються національно-специфічними відмінностями контактуючих культур.

Список використаної літератури

1. Антипов Г.А., Донских О.А., Марковина И.Ю., Сорокин Ю.Л. Текст как явление культуры. – Новосибирск, 1989. - 289с.
2. Бархударов Л.С. Язык и перевод. – М., 1975. - 189с.
3. Будагов Р.А. Что такое развитие и совершенствование языка. – М., 1977. - 202с.
4. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. Язык и культура. – М., 1976. - 232с.
5. Гачев Г.Л. О национальных картинах мира//Народы Азии и Африки. – 1967. – № 1.- с.10-22.

6. Гюббенет И.В. Основы филологической интерпретации литературно-художественного текста. – М., 1991. - 159с.
7. Пиляцкий Б. Восточная и Южная Азия. – М., 1981. - 211с.
8. Скугарева Ю.В. Проблема понимания иноязычного литературно-художественного текста: Филол. и дидакт. аспект (на материале англ. рассказов XX в.): Автореф. дис. ...канд. филол. наук /МГУ им. М. В. Ломоносова. Фак. ин. яз. – М, 2001.-193с.
9. Степанов Ю.С. Французская стилистика. – М., 1965. - 288с.

Стаття надійшла до редакції 07.04.2017

М. И. Алексеева

ХНЭУ им.С.Кузнеца

Изучение социокультурных лакун на занятиях по иностранному языку.

При сопоставлении лексики нескольких языков можно выявить пробелы. Эти пробелы называются лексическими лакунами и появляются в результате отсутствия эквивалента в виде слова слову другого языка. Диалог культур часто оказывается затрудненным в силу наличия пробелов в коммуникации, вызванных большим количеством социокультурных лакун, что имеют разный характер, причины возникновения и требуют разных способов их заполнения. Социокультурные лакуны появляются в процессе межкультурного и межъязыкового общения, где значимой является национально-культурная специфика слова.

Ключевые слова: *социокультурные лакуны, перевод, культура.*

Mariia Aleksieieva

S. KUZNETS KhNUE

Studiying of sociocultural gaps in foreign language's lessons.

When comparing the vocabulary of several languages we can identify as gaps. These gaps are called lexical gaps and appear as a result of the absence of words' equivalent in a word of another language. The dialogue of cultures is often difficult because of the presence of gaps in communication caused a lot of social and cultural gaps with different nature, causes and require different ways to fill them. Social and cultural gaps appear in the process of intercultural and cross-language communication, where there is significant national and cultural specificity of the word.

Filling the gaps – is the process of opening the meaning of a concept (words) belonging to a foreign recipient culture. Filling (and language, and belongs to the sphere of culture in general) can be of different depths, depending on the nature of the gaps, the type of text in which there is a gap, and on the characteristics of the recipient, which is addressed to the text.

Gaps, that are reflecting the specificity of a lingvocultural community is usually an obstacle for carriers in understanding different cultures.

However, the practice of intercultural communication indicates the existence of various ways to overcome the barriers created by nationally-specific differences of contacting cultures.

Keywords: *sociocultural gaps, translation, culture.*